

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
УПРАВЛІННЯ ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«ПОГОДЖЕНО»

Директор навчально-наукового
інституту економіки та управління

_____ В. П. Ключан

«_____» _____ 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Д. В. Бабенко

«_____» _____ 2018 р.

Декан обліково-фінансового
факультету

_____ О. М. Вишневська

«_____» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з вибіркової дисципліни «Особове страхування»

(шифр за ОПП – ВМПП 12)

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (II курс)

на 2018-2019 навчальний рік

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітній ступінь «Магістр»

Кваліфікація – магістр з фінансів, банківської справи та страхування

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Курс - II

Семестр – 3

Всього годин – 90 год. / 3,0 кред.

з них:

лекцій – 10 год./0,33 кред.

практичних – 22 год./0,73 кред.

самостійна робота – 58 год./1,94 кред.

Залік у 3 семестрі

Миколаїв

2018

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 28.03.2017 р. (протокол №8)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 19 від "13" червня 2018 р.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Н.М. Сіренко

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 10 від "15" червня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії,
канд. екон. наук, доцент

Ю.Ю.Чебан

1. АНОТАЦІЯ

Особове страхування є однією з найважливіших галузей страхування. За допомогою особистого страхування громадяни мають змогу захистити свої майнові інтереси щодо здоров'я, працездатності та задовольнити потреби у фінансовому забезпеченні.

Дисципліна «Особове страхування» присвяченна вивченню сутності та основних видів особового страхування, організаційно-правових питань особового страхування, сучасного стану ринку послуг з особового страхування.

ABSTRACT

Personal insurance is one of the most important branches of insurance. With the help of personal insurance, citizens are able to protect their property interests in terms of health, disability and meet financial security needs.

Discipline "Personal Insurance" is devoted to the study of the essence and basic types of personal insurance, organizational and legal issues of personal insurance, the current state of the market for personal insurance services.

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітній ступінь «Магістр»

Нормативна / вибіркова - **вибіркова**

Семестр – 3

Кількість кредитів ECTS – 3,0

Кількість модулів – 1,0

Кількість змістових модулів - 1

Загальна кількість годин – 90 год.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин:

лекції – 10 год.

практичні заняття – 22 год.

самостійна робота – 58 год.

Форми підсумкового контрольного заходу - залік

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: полягає в оволодінні теоретико-методичними та практичними навичками при страхування життя, здоров'я та працездатності. Вивчені суті та видів особового страхування, що сприятиме розумінню його значення для успішного управління цими процесами.

Завдання дисципліни: набуття майбутніми спеціалістами теоретичних, методичних та практичних навичок розробки та здійснення операцій щодо особового страхування, оволодіння практичними навичками визначення сукупності заходів щодо ефективного страхового захисту життя, здоров'я та працездатності людей.

Предмет дисципліни: система відносин між сторонами страхової угоди з приводу купівлі-продажу страхових продуктів при здійсненні особового страхування.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів: вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях таких дисциплін: страхування, страхові послуги, страховий менеджмент.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

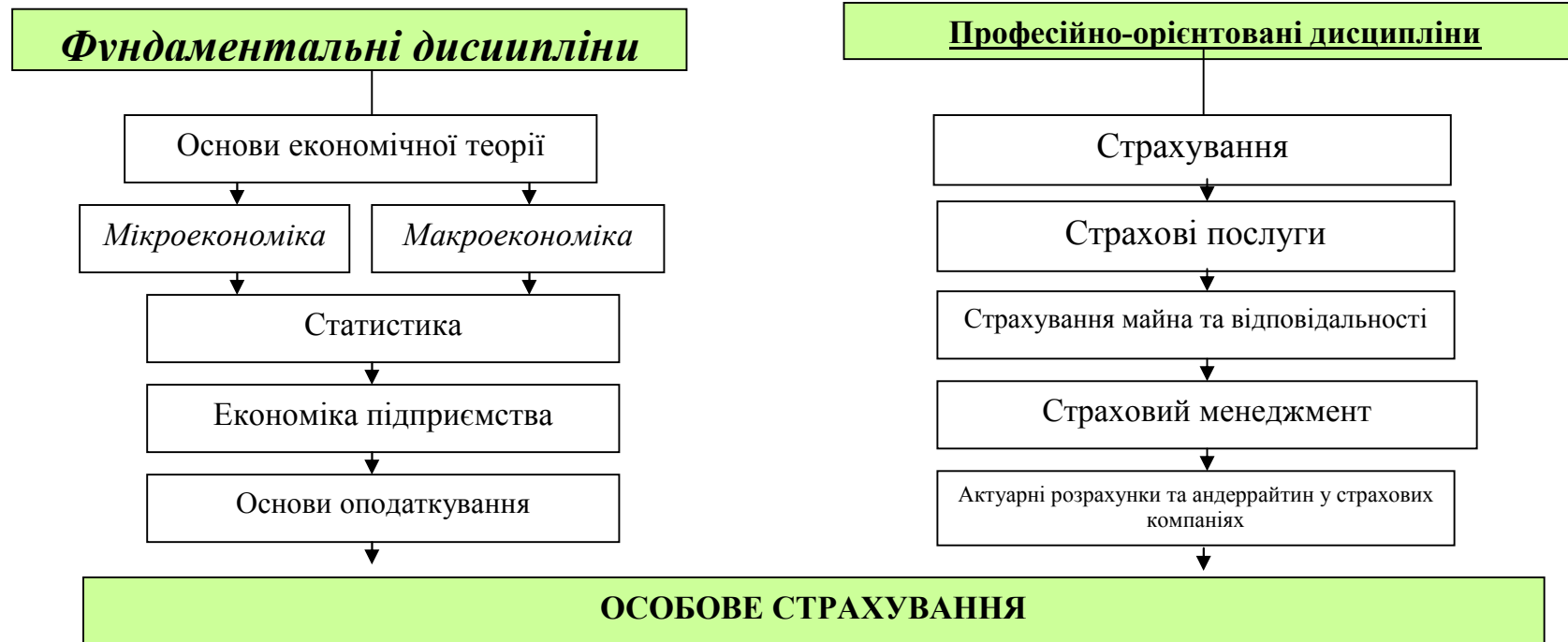
Знати:

- сутність та основні види особового страхування;
- організаційно-правові питання особового страхування;
- сучасний стан ринку послуг з особового страхування;

Уміти:

- визначати тарифи при страхуванні від нещасних випадків та при медичному страхуванні;
- визначати страхові відшкодування при здійсненні страхування від нещасних випадків та медичного страхування;
- укладати договори страхування життя, від нещасних випадків, медичного страхування.

4. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

5. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОСОБОВЕ СТРАХУВАННЯ»

для здобувачів вищої освіти обліково-фінансового факультету
(2-го курсу) за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Змістовий модуль 1. Особове страхування	Тема 1. Економічний зміст, об'єкти та види особового страхування
	Тема 2. Страхування життя.
	Тема 3. Страхування ренти та пенсій.
	Тема 4. Страхування від нещасних випадків.
	Тема 5. Медичне страхування.
	Тема 6. Стан розвитку особистого страхування в Україні.

6. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ОСОБОВЕ СТРАХУВАННЯ»

У відповідності до навчального плану спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» курс навчальної дисципліни «Особове страхування» вивчається здобувачами вищої освіти протягом 3 семестру (2 курс). Курс складається із 90 годин / 3,0 кред. занять, у т. ч. теоретичний курс (лекції) – 10 год. / 0,33 кред., практичні заняття - 22 год. / 0,73 кред., самостійна робота - 58 год. / 1,94 кред.. У 3 семестрі здобувачі вищої освіти складають залік.

6.1. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ ГОДИН І КРЕДИТІВ

Види занять	Загальна кількість годин/кредитів	Аудиторна кількість годин
Лекції	10 / 0,33	10
Практичні	22 / 0,73	22
Самостійна робота	58 / 1,94	-
Разом по курсу	90 / 3,0	32

З дисципліни «Особове страхування» систематично проводиться поточний контроль знань здобувачів вищої освіти шляхом виконання контрольних робіт, перевіряється виконання самостійної роботи.

6.2 ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСОБОВЕ СТРАХУВАННЯ»

Склад, обсяг і терміни виконання

Найменування	Обсяг, кредит	Сума залікових балів	Найменування тем	Розподіл навчального часу			Термін виконання, тижднів	Термін контрольного заходу
				Лекції	Практичні	Самотійна робота		
Змістовий модуль 1. Особове страхування	3,0	60-100	Тема 1. Економічний зміст, об'єкти та види особового страхування	2	4	10	1,2	2
			Тема 2. Страхування життя.	1	4	10	3,4	4
			Тема 3. Страхування ренти та пенсій.	1	2	10	5	5
			Тема 4. Страхування від нещасних випадків.	2	4	10	6,7	7
			Тема 5. Медичне страхування.	2	4	10	8,9	9
			Тема 6. Стан розвитку особистого страхування в Україні.	2	4	8	10,11	11
Всього	3,0	60-100		10	22	58	x	x

6.3. ПЕРЕЛІК ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСОБОВЕ СТРАХУВАННЯ – 10 ГОДИН

Тема 1. Економічний зміст, об'єкти та види особового страхування (2 год.)

Суть і призначення особистого страхування, його значення і роль в забезпеченні соціального захисту громадян. Стан і розвиток особистого страхування. Класифікація особистого страхування. Основні види і форми особистого страхування.

Тема 2. Страхування життя (1 год.)

Характеристика страхування життя як накопичувального виду страхування. Характеристика страхових випадків при страхуванні життя. Умови договору страхування життя. Характеристика найпоширеніших у практиці видів страхування життя: змішане страхування життя, страхування дітей, страхування до шлюбу, страхування додаткової пенсії.

Тема 3. Страхування ренти та пенсій (1 год.)

Сутність страхування ренти та додаткової пенсії. Особливості укладання пенсійного договору. Використання пенсійних планів та схем. Суть ануїтету, його види.

Тема 4. Страхування від нещасних випадків (2 год.)

Характеристика нещасного випадку: його ознаки та можливі наслідки. Характеристика страхових випадків та подій що не визнають страховим випадком. Принципи виплати страхового відшкодування залежно від ступеня втрати здоров'я. Характеристика окремих видів страхування від нещасних випадків. Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків.

Тема 5. Медичне страхування (2 год.)

Медичне страхування та його концепції. Суб'єкти й об'єкти страхування. Умови обов'язкового медичного страхування. Добровільне медичне страхування. Практика проведення медичного страхування в Україні. Умови медичного страхування осіб, що виїжджають за кордон.

Тема 6. Стан розвитку особистого страхування в Україні (2 год.)

Оцінка розвитку страхування життя, медичного страхування та страхування від нещасних випадків за 2010-2017рр. Актуальні проблеми особистого страхування населення. Пропозиції для подолання проблем стосовно особистого страхування населення.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

ПЛАН ЛК № 1

Тема 1. Економічний зміст, об'єкти та види особового страхування (2 год.)

1. Суть і значення особистого страхування в забезпеченні соціального захисту громадян.
2. Стан і розвиток особистого страхування.
3. Класифікація особистого страхування.
4. Основні види і форми особистого страхування.

ПЛАН ЛК № 2

Тема 2. Страхування життя (1 год.)

1. Характеристика страхування життя як накопичувального виду страхування.
2. Характеристика страхових випадків при страхуванні життя.
3. Умови договору страхування життя.
4. Види страхування життя: змішане страхування життя, страхування дітей, страхування до шлюбу, страхування додаткової пенсії.

Тема 3. Страхування ренти та пенсій (1 год.)

1. Сутність страхування ренти та додаткової пенсії.
2. Особливості укладання пенсійного договору.
3. Використання пенсійних планів та схем.
4. Суть ануїтету, його види.

ПЛАН ЛК № 3

Тема 4. Страхування від нещасних випадків (2 год.)

1. Характеристика нещасного випадку: його ознаки та можливі наслідки.
2. Принципи виплати страхового відшкодування залежно від ступеня втрати здоров'я.
3. Характеристика окремих видів страхування від нещасних випадків.
4. Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків.

ПЛАН ЛК № 4

Тема 5. Медичне страхування (2 год.)

1. Медичне страхування та його концепції.

2. Суб'єкти й об'єкти страхування.
3. Умови обов'язкового медичного страхування.
4. Добровільне медичне страхування.
5. Практика проведення медичного страхування в Україні.
6. Умови медичного страхування осіб, що виїжджають за кордон.

ПЛАН ЛК № 5

Тема 6. Стан розвитку особистого страхування в Україні (2 год.)

1. Оцінка розвитку страхування життя, медичного страхування та страхування від нещасних випадків за 2010-2017рр.
2. Актуальні проблеми особистого страхування населення.
3. Пропозиції для подолання проблем стосовно особистого страхування населення.

6.4 ПЕРЕЛІК ТА ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ОСОБОВЕ СТРАХУВАННЯ – 22 ГОДИНИ

ПЛАН ПЗ №1,2. Тема 1. Економічний зміст, об'єкти та види особового страхування (4 год.)

1) усне опитування;

2) тести;

Питання для опитування :

1. Суть і значення особистого страхування в забезпеченні соціального захисту громадян.
2. Стан і розвиток особистого страхування.
3. Класифікація особистого страхування.
4. Основні види і форми особистого страхування.

ПЛАН ПЗ №3,4. Тема 2. Страхування життя (4 год.)

1) усне опитування;

2) тести;

3) задачі.

Питання для опитування:

1. Характеристика страхування життя як накопичувального виду страхування.
2. Характеристика страхових випадків при страхуванні життя.
3. Умови договору страхування життя.

4. Види страхування життя: змішане страхування життя, страхування дітей, страхування до шлюбу, страхування додаткової пенсії.

ПЛАН ПЗ №5. Тема 3. Страхування ренти та пенсій (2 год.)

- 1) усне опитування;**
- 2) тести;**
- 3) задачі.**

Питання для опитування :

5. Сутність страхування ренти та додаткової пенсії.
6. Особливості укладання пенсійного договору.
7. Використання пенсійних планів та схем.
8. Суть ануїтету, його види.

ПЛАН ПЗ №6,7. Тема 4. Страхування від нещасних випадків (4 год.)

- 1) усне опитування;**
- 2) тести;**
- 3) задачі.**

Питання для опитування :

1. Характеристика нещасного випадку: його ознаки та можливі наслідки.
2. Принципи виплати страхового відшкодування залежно від ступеня втрати здоров'я.
3. Характеристика окремих видів страхування від нещасних випадків.
4. Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків.

ПЛАН ПЗ №8,9. Тема 5. Медичне страхування (4 год.)

- 1) усне опитування;**
- 2) тести;**
- 3) задачі.**

Питання для опитування :

1. Медичне страхування та його концепції.
2. Суб'єкти й об'єкти страхування.
3. Умови обов'язкового медичного страхування.
4. Добровільне медичне страхування.
5. Практика проведення медичного страхування в Україні.
6. Умови медичного страхування осіб, що виїжджають за кордон.

ПЛАН ПЗ №10,11. Тема 6. Стан розвитку особистого страхування в Україні (4 год.)

1) модульна контрольна робота;

2) усне опитування.

Питання для опитування :

1. Оцінка розвитку страхування життя, медичного страхування та страхування від нещасних випадків за 2010-2017рр.
2. Актуальні проблеми особистого страхування населення.
3. Пропозиції для подолання проблем стосовно особистого страхування населення.

6.5. ТЕМИ, ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОBOB'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота по курсу «Особове страхування» включає: вивчення теоретичних питань за конспектами, підручниками, науково-методичним матеріалом для виконання індивідуальних завдань.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Тема 1. Економічний зміст, об'єкти та види особового страхування	10	Опитування
2	Тема 2. Страхування життя.	10	Опитування
3	Тема 3. Страхування ренти та пенсій.	10	Опитування
4	Тема 4. Страхування від нещасних випадків.	10	Опитування
5	Тема 5. Медичне страхування.	10	Опитування
6	Тема 6. Стан розвитку особистого страхування в Україні.	8	Опитування Презентація
	Разом	58	

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи

№ з/п	Завдання самостійної роботи	Кількість					
		год.	заходів	балів за 1 захід		всього балів	
				min	max	min	max
1	<u>Обов'язкова самостійна робота:</u> -опрацювання тем 1 змістовий модуль	46	1	6	14	6	14
	-доповідь (виступ з підготовкою презентації) на наукових гуртках.		1	3	7	3	7
2	<u>Індивідуальна робота :</u> -наукова стаття (0,375 друк. арк.) (II модуль);		1	10	15	10	15
	-тези (0,125 друк. арк.) (II модуль);		1	3	5	3	3
	Всього	46	x	x	x	22	39

6.6. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

6.6.1. Питання для поточного контролю знань

1. Суть і значення особистого страхування в забезпеченні соціального захисту громадян.
2. Стан і розвиток особистого страхування.
3. Класифікація особистого страхування.
4. Основні види і форми особистого страхування.
5. Характеристика страхування життя як накопичувального виду страхування.
6. Характеристика страхових випадків при страхуванні життя.
7. Умови договору страхування життя.
8. Види страхування життя: змішане страхування життя, страхування дітей, страхування до шлюбу, страхування додаткової пенсії.
9. Сутність страхування ренти та додаткової пенсії.
10. Особливості укладання пенсійного договору.
11. Використання пенсійних планів та схем.
12. Суть ануїтету, його види.
13. Характеристика нещасного випадку: його ознаки та можливі наслідки.

14. Принципи виплати страхового відшкодування залежно від ступеня втрати здоров'я.
15. Характеристика окремих видів страхування від нещасних випадків.
16. Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків.
17. Медичне страхування та його концепції.
18. Суб'єкти й об'єкти страхування.
19. Умови обов'язкового медичного страхування.
20. Добровільне медичне страхування.
21. Практика проведення медичного страхування в Україні.
22. Умови медичного страхування осіб, що виїжджають за кордон.
23. Оцінка розвитку страхування життя, медичного страхування та страхування від нещасних випадків за 2010-2017рр.
24. Актуальні проблеми особистого страхування населення.
25. Пропозиції для подолання проблем стосовно особистого страхування населення.

6.6.2 ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ (ДО ЗАЛІКУ)

1. Суть і значення особистого страхування.
2. Роль особистого страхування в забезпеченні соціального захисту громадян.
3. Стан і розвиток особистого страхування.
4. Класифікація особистого страхування.
5. Основні види особистого страхування.
6. Форми особистого страхування.
7. Специфічні риси особистого страхування.
8. Характеристика страхування життя як накопичувального виду страхування.
9. Порівняльна характеристика накопичувального та ризикового особистого страхування.
10. Характеристика страхових випадків при страхуванні життя.
11. Умови договору страхування життя.
12. Види особистого страхування за аспектами життя людей.
13. Характеристика найпоширеніших у практиці видів страхування життя: змішане страхування життя, страхування дітей, страхування до шлюбу, страхування додаткової пенсії.

14. Сутність страхування ренти
15. Сутність страхування додаткової пенсії
16. Особливості укладання пенсійного договору.
17. Використання пенсійних планів та схем.
18. Суть ануїтету, його види.
19. Характеристика нещасного випадку: його ознаки та можливі наслідки.
20. Характеристика страхових випадків та подій що не визнають страховим випадком.
21. Принципи виплати страхового відшкодування залежно від ступеня втрати здоров'я.
22. Характеристика окремих видів страхування від нещасних випадків.
23. Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків.
24. Медичне страхування та його концепції.
25. Суб'єкти й об'єкти страхування медичного страхування.
26. Умови обов'язкового медичного страхування.
27. Добровільне медичне страхування.
28. Практика проведення медичного страхування в Україні.
29. Умови медичного страхування осіб, що виїжджають за кордон.
30. Умови медичного страхування за системою Асистанс.
31. Концепції медичного страхування.
32. Оцінка розвитку страхування життя, медичного страхування та страхування від нещасних випадків за 2010-2017рр.
33. Актуальні проблеми особистого страхування населення.
34. Пропозиції для подолання проблем стосовно особистого страхування населення.
35. Закордонний досвід страхування життя та перспективи його впровадження в Україні.

6.7 РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА З ДИСЦИПЛІНИ ТА СХЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 100 балів.

Схема поточного і підсумкового контролю знань

№ модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	22	22	Аудиторна робота:					
			-тестування	8	1	2	8	16
			-опитування	8	2	3	16	24
			-розв'язування задач	7	2	3	14	21
			Самостійна робота:					
			<i>Обов'язкова</i>					
- доповідь на гуртку, конференції	1	3	7	3	7			
- опрацювання тем	1	6	14	6	14			
<i>Індивідуальна робота</i>								
-наукова стаття	1	10	15	10	15			
-тези	1	3	3	3	3			
Всього за семестр							60	100

Шкала оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Традиційна оцінка
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	«5»
BC	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-89	«4»
DE	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74	«3»
EX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як досягти мінімального критерію	35-59	«2»
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	1-34	«2»

7. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

1. Базилевич В.Д. Страхування : підручник / В.Д. Базилевич. – К. : Знання, 2012. – 1019 с.
2. Говорушко Г. А. Страхіві послуги : [навч. посіб.] / Г.А. Говорушко. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. — 400 с.
3. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.
4. Долгошея Н.В. Страхування в запитаннях і відповідях : підручник / Н.В. Долгошея. — К. : Знання, 2010. — 543 с.
5. Дорошенко С. Л. Зростання капіталізації страхових компаній у контексті глобалізаційних законодавчих змін / С. Л. Дорошенко // Страховий ринок України в умовах фінансової глобалізації : зб. мат-в II Міжнар.наук.- практ. конф. (10, 11 вітня 2014 р., м.Київ). – К. : Лазурит Поліграф, 2014. – С.103–105.
6. Закон України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 р. №2745-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
7. Офіційний сайт державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrproject.gov.ua.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eiopa.europa.eu>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minfin.gov.ua>
11. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nfp.gov.ua>.
12. Плиса В.Й. Страхування : [навч. посіб.] / В.Й. Плиса. — К. : Каравела, 2010. — 464 с.
13. Полчанов А. Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту / А. Ю.Полчанов // Вісник Житомирського державного

- технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 282-287. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2014_2_44.pdf
14. Реверчук С.К. Історія страхування : підручник / С. К. Реверчук, Т.В.Сива, С. І. Кубів [та ін.] — К. : Знання, 2012. — 213 с.
  15. Рейтинг страхових компаній України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com>
  16. Рябенко Г.М. Страхування : [навч. посіб.] / Г.М. Рябенко, Н.М. Сіренко, А.С. Кравченко. – М. : МНАУ, 2014. –426 с.
  17. Сокиринська І.Г. Страховий менеджмент: навч. посібник / І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г. Аберніхіна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 300 с.
  18. Фисун І.В. Страхування : [навч. посіб.] / І.В. Фисун. — К. : КНЕУ, 2011. — 240 с.
  19. Фурман В. М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку : [монографія] / В.М. Фурман. — К. : КНЕУ, 2011. — 296 с.
  20. Яворська, Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 420 с.
  21. Global marine insurance report 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iumi.com/committees/facts-a-figurescommittee/statistics>

Робочу програму склала:
канд.екон.наук, асистент

Н.О.Шишпанова